



# *Izvestje*

19 • 2022

RAZISKOVALNE POSTAJE ZRC SAZUV NOVI GORICI

## KAZALO VSEBINE

Uvodnik (Katja Mihurko Poniž) . . . . .	1
<b>VOJKO PAVLIN</b>	
Oporoka Magdalene Godnič iz Štanjela in družina Kobenzl. . . . .	3
<b>ROBERT DEVETAK</b>	
»Mati revežev«: drobci iz javnega delovanja Angioline Ritter von Záhony . . . . .	8
<b>BRANKO MARUŠIČ</b>	
Dijak Štefan Lapajne o oblačilnih navadah idrijskih deklet in idrijskem govoru (1873) . . . . .	13
<b>DANILO ZULJAN KUMAR</b>	
Ivana, torka in štrija v terskem bajeslovnem izročilu . . . . .	18
<b>PETRA TESTEN KOREN</b>	
Goriške perice pred prvo svetovno vojno . . . . .	24
<b>PETRA KOLENC</b>	
Fragmenti o uršulinkah na Goriškem: med izobraževanjem deklet in posedovanjem kolonske zemlje na Blančah . . . . .	30
<b>NEVA MAKUC</b>	
Drobci iz novogoriške predzgodbe: goriško pokopališče na Grčni med ustno tradicijo in korespondenco dr. Henrika Tume . . . . .	36
<b>BARBARA ŠATEJ</b>	
Kratke biografije izbranih goriških Slovenk iz naše polpretekle zgodovine . . . . .	43
<b>KATJA MIHURKO PONIŽ</b>	
Pisma Primork v elektronski zbirki PISMA . . . . .	48
<b>KATARINA ŠRIMPF VENDRAMIN</b>	
Ženska kot objekt mode – oblačilna kultura Brik iz zapiskov Orlove terenske ekipe . . . . .	53
<b>ŠPELA LEDINEK LOZEJ</b>	
Kuhinja – ženski prostor? Predstave o kuhinji in kuhinjske prakse v 20. stoletju v Vipavski dolini . . . . .	60
<b>JASNA FAKIN BAJEC</b>	
Pogled starejših Novogoričank na nesovno kulturno dediščino Nove Gorice . . . . .	64
<b>POROČILO O DELU</b> sodelavk in sodelavcev ZRC SAZU, Raziskovalne postaje v Novi Gorici od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 . . . . .	76

Fotografija na naslovnici: Branjevki odhajata iz Gorice, julij 1916 (št. foto 28623, hrani Goriški Muzej).

©2022, Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica

OJS: <https://ojs.zrc-sazu.si/izvestje>

Izvršna urednica: dr. Petra Kolenc

Uredniški odbor: doc. dr. Jasna Fakin Bajec, dr. Petra Kolenc,  
doc. dr. Špela Ledinek Lozej, dr. Neva Makuc,  
prof. dr. Branko Marušič, dr. Katarina Šrimpf Vendramin,  
dr. Petra Testen Koren, doc. dr. Danila Zuljan Kumar

Jezikovni pregled: Anja Mugerli

Oblikovna zasnova in prelom: Darko Turk

Izdajatelj: Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica

Založnik: Založba ZRC, ZRC SAZU

Tisk: Birografika Bori

Naklada: 500 izvodov

Naslov uredništva:

Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica,  
Delpinova ulica 12, 5000 Nova Gorica  
Tel.: 05 335 73 26

Naročila: Založba ZRC, ZRC SAZU, Novi trg 2,  
p. p. 306, 1001 Ljubljana

# Poročilo o delu sodelavk in sodelavcev ZRC SAZU, Raziskovalne postaje v Novi Gorici od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022



## INŠTITUT ZA KULTURNE IN SPOMINSKE ŠTUDIJE (IKSŠ)

### JASNA FAKIN BAJEC

*dr. etnologije, prof. zgodovine, znanstvena sodelavka, docentka s področja kulturne zgodovine*



Jasna Fakin Bajec pri snemanju prispevka o dediščini.

### ● RAZISKOVALNI PROGRAM

**Historične interpretacije 20. stoletja** (vodja: prof. dr. Oto Luthar, trajanje: 1. 1. 2017–31. 12. 2022)

Programska skupina se pri svojem delu osredotoča na odnos med zgodovinopisjem in drugimi diskurzji o preteklosti. Ob tem nas zanimajo naslednji vidiki: 1) zgodovinopisje in »afektivni obrat«; 2) politike spomina; 3) prostorske kontekstualizacije in materializacije preteklosti; 4) spomin, zgodovina in digitalni mediji. Raziskovalka Jasna Fakin Bajec se je v letu 2022 ukvarjala z zbiranjem spomina o ženskem delu v Konfekciji Komen, o odnosu do kruha v polpretekli zgodovini in o delu pekov v Parni pekarni Ajdovščina ter zbiranjem spominov o načinu življenja v Novi Gorici od začetkov gradnje mesta leta 1947 do danes. Zbrano etnografsko gradivo je analizirano in kontekstualizirano za namene razstave, dokumentarnega filma in priprave strokovnega prispevka.

### ● PROJEKTI

**MEDIA4ALL: Razvoj osnovnih veščin medijske pismenosti s pripravo participativnih medijskih izdelkov** (ERASMUS+, tržni projekt, vodja na ZRC SAZU: Jasna Fakin Bajec, trajanje: 1. 3. 2021–28. 2. 2023)

Hiter tehnološki razvoj in širjenje digitalnih medijev, zlasti interneta, sta povzročila več možnosti dostopa do informacij, ki do nas ne pridejo le neposredno iz njihovega osnovnega ustvarjalca informacij, temveč so indirektno (posredno) posredovane za lažjo potrošnjo. Ker medijska pismenost zadeva tudi vključenost državljanov v sodobno informacijsko družbo, je cilj projekta MEDIA4ALL spodbujanje razvoja veščin digitalne in medijske pismenosti v perspektivi vključujočega učenja. S podporo in aktivnim vključevanjem odraslih, kulturnih delavcev, strokovnjakov s področja umetnosti in kulturnega sektorja smo partnerji v letu 2022 razvili orodja (videofilme, infografike in izobraževalne plakate) za ozaveščanje o medijski pismenosti, tri izobraževalne programe o načinu učenja o medijskih in digitalnih veščinah ter pripravili *Priročnik o participativni metodologiji za vključevanje skupnosti v medijsko pismenost*. Inovativnost projekta v izobraževanje vključuje nove metode s področja medijev: fotoizražanje, pripravo snemalnih knjig in videopriredovanje.

**Medgeneracijski prenos znanja** (tržni projekt Občine Ajdovščina, vodja na ZRC SAZU: Jasna Fakin Bajec, trajanje: 1. 10. 2022–30. 11. 2022)

Namen projekta je ohranjanje različnih spretnosti in znanj, ki se zaradi tehnološkega razvoja izgublajo, na način medgeneracijskega sodelovanja in učenja. Izhodišče in navdih za projekt je

ajdovska Garaža – delovni prostor, kjer osnovnošolci zadnje triade in dijaki s pomočjo mentorjev snujejo svoje izdelke ter prototipe s področja elektrotehnike, strojništva in računalništva. Projekt bo uspešno zgodbo nadgradil in razširil z novimi vsebinami, ovrednotenjem starih obrtniških znanj (kovaštvo, sodarstvo, pletarstvo, krojaštvo idr.) in iskanjem mentorjev za prenos znanja. Vloga ZRC SAZU je izvedba etnografske raziskave o značilnih obrteh v Zgornji Vipavski dolini, njihova vključenost v izobraževalne programe ter priprava priporočil za nove izobraževalne in poslovne priložnosti.

**Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo – HEI-TRANSFORM** (raziskovalni projekt ARRS, vodilni partner: UL, Fakulteta za arhitekturo, izr. prof. dr. Sonja Ičko, vodja na ZRC SAZU: dr. Barbara Vodopivec, sodelavka: Jasna Fakin Bajec, trajanje: 1. 10. 2022–30. 9. 2025)

Transdisciplinarni raziskovalni projekt HEI-TRANSFORM je usmerjen v prepoznavanje socialnih, okoljevarstvenih, gospodarskih in razvojnih potencialov nepremične kulturne dediščine (NKD) Slovenije ter v razvoj pristopov za njihovo vključevanje v proces zelene preobrazbe. Izhaja iz razumevanja dediščine kot vira za doseganje trajnostne prihodnosti ter je namenjen njegovi kvalitativni in kvantitativni opredelitvi. V ta namen bo ključni rezultat projekta razviti in testirati model Kulturna dediščina 4.0 (KD 4.0), ki bo nastal na primeru revitalizacije opuščene NKD s prilagojeno ponovno rabo. Oblikovanje modela bo potekalo v eksperimentalnem laboratoriju RevitLab, ki bo deloval v štirih lokalnih skupnostih: dve sta v urbanem prostoru (del historičnega jedra naselja, industrijsko območje) in dve zunaj njega (arheološko in grajsko območje). Pri projektu sodelujejo raziskovalci z 12 področij: arhitektura, ekonomija, sociologija, arheologija, etnologija, kulturna antropologija, umetnostna zgodovina, urbanizem, psihologija, zgodovina, geografija in gradbeništvo. Raziskovalci bodo redefinirali vlogo navedenih ved in razvili transdisciplinarne rešitve, pomembne za nadaljnje raziskovalno delo in znanstveni razvoj področja dediščinskih raziskav.

**AB INITIO – URBANA UTOPIJA** (tržni projekt, v okviru Evropske prestolnice kulture Nova Gorica-

Gorizia, vodja: dr. Blaž Kosovel, vodja na ZRC SAZU: Jasna Fakin Bajec, trajanje 2022–2025)

Cilj projekta je znova odkriti modernistično dediščino mesta z analizo literature in poglobljenimi intervjuji z domačini, ki so mesto zgradili in oblikovali. Dejavnosti bodo vključevale preučevanje najboljših praks pri predstavitvi modernistične dediščine v drugih novih mestih po Evropi in ustvarjanje kulturne poti skozi nova mesta. Prvotni načrt mesta bo predstavljen z uporabo virtualne resničnosti (VR). Nastal bo tudi virtualni muzej Nove Gorice z digitalno bazo podatkov, ki bo obsegala vse informacije, zbrane med raziskovalnim procesom. Raziskovalna faza vključuje prvo poglobljeno analizo literature o mestu, raziskovanje dobrih praks v drugih evropskih državah in vrsto intervjujev z domačini. V letu 2022 je raziskovalka izvedla 6 intervjujev s prebivalkami mesta in dve fokusni skupini. Skupaj s sogovornicami je razmišljala, kaj je nesovna dediščina »mladega«, »obmejnega« mesta oziroma mesta vrtnic.

### 🕒 PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ (izbor)

Ajdovščina, 8. 9. 2021: soorganizacija izobraževalne delavnice za dijake Srednje šole Venon Pilon Ajdovščina na temo življenja v Ajdovščini po 2. svetovni vojni in dela pekov v Parni pekarni Ajdovščina.

Komen, 6. 5. 2022, 21. 5 2022 in 21. 10 2022: soorganizacija delavnice Pokukajmo v spomine na temo Žensko delo v Konfekciji Komen.

### 🕒 DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Jasna Fakin Bajec je članica Sveta za turizem pri Občini Ajdovščina. Aktivno sodeluje s Srednjo šolo Venon Pilon Ajdovščina in Osnovno šolo Šturje, Ajdovščina, pri izvedbi izobraževalnih delavnic o ohranjanju in razvoju kulturne dediščine – novi pogledi, pristopi in razumevanja. V sodelovanju z Občino Ajdovščina je pripravila izobraževalni program za Rustjevo hišo kruha – doživljajski center pekarstva in mlinarstva, ki se bo predvidoma odprl konec junija 2023. V sodelovanju z Občino Komen je izvedla etnografsko raziskavo o vsebinah in pomenu Zadržnega doma Komen od leta 1948 do danes, ki predstavlja osnovo za revitalizacijo nepremične kulturne dediščine in gradbeni načrt. V okviru študijskega krožka Pokukajmo v

spomine, ki ga ob podpori Občine Komen vodi Kosovelova knjižnica Sežana, podružnica Komen, zbira zgodbe in spomine o načinu življenja na Krasu.

### ● PEDAGOŠKO DELO

Jasna Fakin Bajec je s 1. 10. 2022 polovično zaposlena na UNG, Fakulteti za humanistiko, kjer je direktorica študijskega programa Kulturna zgodovina (dodiplomski program) ter Zgodovine in kulture medgeneracijskih prostorov (podiplomski program).

### ● PREDAVANJA IN REFERATI (izbor)

FAKIN BAJEC, Jasna. Kruh - hrana revežev ali osnovno živilsko hranilo? : o odnosu do kruha med mladimi v času revščine in izobilja. V: 16. Vzporednice slovenske in hrvaške etnologije : hrana in pijača v času krize - prakse predelave, distribucije in uživanja : znanstveno-strokovno srečanje. Bistra, 9. in 10. junij 2022. [https://hrvatsko-etnologskodrustvo.hr/wp-content/uploads/knjizica\\_2022.pdf](https://hrvatsko-etnologskodrustvo.hr/wp-content/uploads/knjizica_2022.pdf).

FAKIN BAJEC, Jasna. (Ne)razumevanje vloge civilne družbe pri celostnem upravljanju dediščine: med teorijo in realnostjo na primeru Zadružnega doma v Komnu (Kras). V: Etnološko konservatorski posvet. Posavski muzej Brežice, 13. in 14. maj 2022.

FAKIN BAJEC, Jasna. Kako mladim približati dediščino na zanimiv, ustvarjalen in vključujoč pristop? Predstavitev glavnih spoznanj iz projekta Dediščina v akciji. V: Gostujoče predavanje v okviru seminarja Etnološke regionalne raziskave Slovenije na Oddelku za etnologijo in kulturno

antropologijo Filozofske fakultete, UL. Ljubljana: 8. November 2022.

### ● BIBLIOGRAFIJA (izbor)

FAKIN BAJEC, Jasna (avtor). Comeno (Komen) - la Parigi del Carso : lo sviluppo del turismo a Comeno nel periodo tra la Prima e la Seconda guerra mondiale = Comen - il Paris cjarsulin : il disvilup dal turisim a Comen intal timp tra la prime e la seconde vuere mondiâl. V: ZULJAN KUMAR, Danila (ur.), KOLENC, Petra (ur.). Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022, str. 131–144.

FAKIN BAJEC, Jasna (avtor). Module 2: Media literacy and adult education – izobraževalni program za poučevanje odraslih o medijski pismenosti. Več: <https://sl.media4all-project.com/>

FAKIN BAJEC, Jasna (avtor). Pogled starejših Novogoričank na nesnovno kulturno dediščino Nove Gorice. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 19 (2022), str. 64–75

FAKIN BAJEC, Jasna (avtor), Kranjc, Darja (avtor). Significance of cultural heritage practices in karst landscape management: 2030 Agenda for Sustainable Development. Carbonates and Evaporites (Springer Nature), Volume 38, issue 1, February 2023, dostopno: <https://link.springer.com/article/10.1007/s13146-022-00834-w>

### ● RAZSTAVE

FAKIN BAJEC, Jasna (avtor), UMEK, Marija (avtor), TESTEN KOREN, Petra (avtor). Žensko delo v Konfekciji Komen: razstava ob 50-letnici Knjižnice Komen, 21. junij 2022.



## ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA (ZIMK)

### PETRA KOLENC

*dr. zgodovinskih znanosti, univ. dipl. bibl.,  
višja strokovna sodelavka*



Lokve, Cultural walking tour v okviru politične šole Degrowth z ogledom škafarskega muzeja TKŠ društva Lo-Ko, 11. 9. 2022.

### 📌 PROJEKTI

**WoP – WALKofPEACE: Trajnostni razvoj dediščine prve svetovne vojne med Alpami in Jadranom** (Program Interreg Slovenija–Italija, vodilni partner: Posoški razvojni center, vodja na ZRC SAZU: P. Svöljšak, trajanje: 1. 11. 2018–30. 6. 2022)

Projekt se ukvarja s čezmejnimi aktivnostmi za dolgoročno ohranjanje dediščine prve svetovne vojne za razvoj trajnostnega kulturnega turizma. Sodelavci ZRC SAZU v sklopu projekta preučujejo umetniške odgovore na vojno ter s tem povezane teme begunstva in povojne obnove Posočja in Furlanije, ki predstavljajo posebej pomembno sporočilo Poti miru. V letu 2022 je Petra Kolenc skupaj s Petro Svöljšak pripravila e-razstavo o povojni obnovi Posočja (prispevek Maksa Fabianija) in vračanju beguncev na Goriško. Razstava je v italijanskem in slovenskem jeziku dosegljiva na: [https://zimk.zrc-sazu.si/sites/default/files/RAZSTAVA\\_OBNOVA\\_SLOV\\_LAHKA\\_POP.pdf](https://zimk.zrc-sazu.si/sites/default/files/RAZSTAVA_OBNOVA_SLOV_LAHKA_POP.pdf) in [https://zimk.zrc-sazu.si/sites/default/files/RAZSTAVA\\_OBNOVA\\_ITAL\\_POP.pdf](https://zimk.zrc-sazu.si/sites/default/files/RAZSTAVA_OBNOVA_ITAL_POP.pdf).

Petra Kolenc je sodelovala pri projektne vodjenju in organizaciji projektne aktivnosti pri ZRC SAZU.

### Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa

Delo na projektu *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa* se osredotoča na arhivsko in terensko delo, zgodovinske, jezikoslovne, etnološke ter antropološke raziskave v zahodnem slovenskem prostoru. Petra Kolenc posebno pozornost namenja vodenju in urejanju specializirane domoznanske knjižnice Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici (RP NG) ter digitalizaciji in metapodatkovnemu opisu Tumove pisemske zapuščine, posebej pomembne za publicistične, strokovne in znanstvene namene. Od leta 2021 ureja spletno rubriko *Iz Tumove korespondence* (gl. <https://rpng.zrc-sazu.si/sl/strani/iz-tumove-korespondence#v>), v kateri kontekstualizira gradivo, ki se zdi še posebej zanimivo za raziskovalno in širšo javnost, ter se osredotoča na zgodovinske tokove, ki so se na Goriškem in Tržaškem odvijali na prelomu 19. in 20. stoletja.

### 📌 PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ, PREDSTAVITVE JAVNOSTI

Lokve, 9.–11. 9. 2022: Degrowth! Political School. The Limits to Growth. V okviru panela Practical activities: *Cultural walking tour*: predavanje o zgodovini Lokvi ter obrteh v Trnovskem gozdu in sprehod po vasi z ogledom škafarskega muzeja in rdečega kotička ter ogled vikend naselja: vas v vasi.

Nova Gorica, Mestna občina, Zelena dvorana, 16. 9. 2022: predstavitev fotomonografije ob 70. letnici Turističnega društva Nova Gorica »S cilji olepševati mesto« ter »Nova Gorica na časovnem traku 1947–2022«, ki jo je izdala Založba ZRC.

Gorica (Italija), 5. 10. 2021: skupaj z Jasno Fakin Bajec in Danilo Zuljan Kumar predstavila *Izvestje št.18* (2021) ter nove publikacije, ki so izšle v letu 2022.

## ● DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Petra Kolenc je urednica *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici* in članica uredniškega odbora *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja*. V okviru Turističnega kulturnega in športnega društva LO-KO (Lokve) ureja domoznansko knjižno zbirko *Besede s Planote*. V letu 2020 je v soorganizaciji ArtCirca z društvom LO-KO izvedla Mednarodno umetniško rezidenco Les & Kamen, ki je med 12. in 16. septembrom potekala na Lokvah, kjer je šest umetnikov iz evropskih držav in s Kube ustvarjalo v lesu ter kamnu. V vasi tako nastaja Forma viva.

## ● BIBLIOGRAFIJA (izbor)

KOLENC, Petra (avtor). Sulla storia del turismo nel lembo occidentale della Selva di Tarnova prima della Seconda guerra mondiale = Osservazioni su la storie dal turisim intal territori ocidentâl dal Bosc di Tarnove fin prime de Il vuere mondiâl. V: ZULJAN KUMAR, Danila (ur.), KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022, str. 117-130, ilustr.

SVOLJŠAK, Petra (avtor), KOLENC, Petra (avtor). Tu je vse končano, vse je v razvalinah

[Elektronski vir]: obnova Primorske po prvi svetovni vojni = Qui è tutto finito, tutto in rovina: la ricostruzione del Litorale dopo la Prima guerra mondiale: razstava = mostra. Ljubljana: ZRC SAZU, Zgodovinski inštitut Milka Kosa, 2022. [e-razstava].

KOLENC, Petra (avtor). Fragmenti o uršulinkah na Goriškem: med izobraževanjem deklet in posedovanjem kolonske zemlje na Blančah. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 19 (2022), str. 30–35.

## Uredniško delo (izbor)

ZULJAN KUMAR, Danila (ur.), KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022.

KOLENC, Petra (avtor, urednik), KOSOVEL, Blaž (avtor, urednik). S ciljem olepševati mesto...: ob 70-letnici delovanja Turističnega društva Nova Gorica: 1952–2022. Ljubljana: Založba ZRC, 2022.

SEREC HODŽAR, Anja (urednik), KOLENC, Petra (urednik). Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Poročilo o delu 2021. Ljubljana: ZRC SAZU, 2022.

## NEVA MAKUC

*dr. zgodovinskih znanosti, univ. dipl. italijanistka in zgodovinarka, znanstvena sodelavka*



Neva Makuc ob predstavitvi nove publikacije *Border Identities in the Early Modern Period: Venetian Friuli and the Habsburg County of Gorizia mirrored in contemporary historiography*.

## ● RAZISKOVALNI PROGRAM

**Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti** (vodja: doc. dr. Miha Preinfalk, trajanje: 1. 12. 2022–31. 12. 2027)

Poudarka programa sta dva: raziskovanje starejše zgodovine slovenskega prostora (srednji in novi vek oz. obdobja do konca prve svetovne vojne) ter preučevanje manj raziskanih področij, ki v slovenskem zgodovinopisju veljajo za deficitarne (zgodovina plemstva, socialna zgodovina medicine, historična topografija, identitete, študije prostora ...). Raziskave bodo poleg klasičnih raziskovalnih metod vključevale tudi sodobno informacijsko tehnologijo, ki omogoča obdelavo večjega korpusa podatkov. Tak pristop bo omogočil izvirnost raziskav, referenčnost rezultatov in razvoj novih raziskovalnih smeri, ki bodo na interdisciplinaren način zgodovinopisje povezale z drugimi, tudi naravoslovnimi vedami.

V okviru programa je N. Makuc nadaljevala z raziskovanjem zgodovine širšega obmejnega slovensko-italijanskega prostora. Posvečala se je

zlasti izbranim vidikom novoveške zgodovine s posebno pozornostjo do kulturne zgodovine. Predhodne raziskave s področja historiografije je na primer nadgradila z literarnimi viri.

## 📍 PROJEKTI

**Toponomastična dediščina Primorske** (vodja: dr. Matjaž Bizjak, trajanje: 1. 7. 2018–30. 6. 2022)

V okviru aplikativnega raziskovalnega projekta, pri katerem je sodeloval tudi Inštitut Jožef Stefan, se je identificiralo in analiziralo topografsko gradivo, ki je bilo nato zbrano v posebno podatkovno zbirko. Na osnovi tega je leta 2022 izšla znanstvena monografija: Bizjak, Matjaž; Šilc, Jurij; Seručnik, Miha; Makuc, Neva: *Historična topografija Primorske (do leta 1500)* [elektronski vir]: na podlagi gradiva Milka Kosa. Izdaja – 1. e-izd., verzija 1.0. Ljubljana: Založba ZRC, 2022 ([https://topografija.zrc-sazu.si/sht/files/SHT-Primorska\\_web.1.0.pdf](https://topografija.zrc-sazu.si/sht/files/SHT-Primorska_web.1.0.pdf)). V ospredju raziskovalnega dela so toponimi iz srednjeveškega, pa tudi novoveškega obdobja. Projektna skupina je identificirala in preučila mnoge objavljene zgodovinske vire ter opravljala raziskovalno delo v različnih ustanovah v Furlaniji – Julijski krajini.

**Historična topografija Posavinja in Posotelja** (vodja: dr. Matjaž Bizjak, trajanje: 1. 10. 2022–30. 9. 2025)

Projekt predstavlja nadaljevanje raziskovalnega dela, ki že dalj časa poteka na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa ZRC SAZU ter v sodelovanju Inštituta Jožef Stefan in je privedlo do nove serije Slovenske historične topografije, ki bo dolgoročno celovito pokrila celotno državno ozemlje in bo časovno zajela obdobja vse do 19. stoletja. Raziskovalni projekt se nanaša na historično topografijo Posavinja in Posotelja. Gre za prvi del obravnave ozemlja slovenske Štajerske, ki ga je zaradi izjemnega obsega historično topografskega gradiva treba obravnavati v dveh delih. Gradivo, ki ga je zbral Pavle Blaznik, je bilo objavljeno v knjižni obliki v letih 1986–1989, po avtorjevi smrti, in vsebuje precej nerazrešenih lokacij. Celotno delo bo najprej skenirano, iz njega bodo izločena gesla, ki se nanašajo na Posavinje in Posotelje, in ta bodo obdelana s programom za optično prepoznavo znakov. Pridobljeno besedilo se bo pripravilo za vnos v elektronsko relacijsko podatkovno zbirko. Vnos bo potekal avtomatizirano s pomočjo nadgrajenih programskih orodij,

razvitih v okviru predhodnih dveh projektov. Na strukturi relacijske podatkovne zbirke SHT bo izvedena nadgradnja, ki bo omogočala povezavo z obstoječimi (npr. Monasterium.net – <https://www.monasterium.net/mom/home>) in nastajajočimi (Centralna kartoteka srednjeveških listin za slovensko ozemlje – CKSL) digitalnimi zbirkami primarnih virov. Zgodovinski del projektne skupine je (in bo) zbral mnogo novih topografskih podatkov, pridobljenih iz primarnih zgodovinskih virov: listin, urbarjev, fevdnih in računskih knjig ter zgodnjih kartografskih virov. Obstoječa podatkovna zbirka se bo temeljito dopolnila z novimi podatki. V zadnji fazi bo zaključen korpus historično topografskih podatkov za Posavinje in Posotelje umeščen v okvir obstoječe spletne aplikacije Slovenska historična topografija (SHT). Obenem bo razvit interaktivni spletni portal, ki bo upravljalcu omogočal učinkovito urejanje podatkovne zbirke SHT tudi po končanem projektu. Kratkoročni cilj projekta je tako razširitev obstoječe Slovenske historične topografije z vključitvijo temeljito izpopolnjene podatkovne zbirke za Posavinje in Posotelje.

## 📍 DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Neva Makuc je članica Znanstvenega sveta študijskega programa Humanistika III. stopnje na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici. Mednarodno sodeluje z združenjem Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei (Gorica, Italija) kot njihova redna članica. Poleg tega sodeluje kot dopisna članica še z Istituto Pio Paschini (Videm, Italija) in je članica uredniškega odbora revije *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*.

Od leta 2022 je članica delovne skupine za pravo stalne razstave o slovenski zgodovini pri Narodnem muzeju Slovenije.

## 📍 PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ, PREDSTAVITVE JAVNOSTI

ZULJAN KUMAR, Danila, MAKUC, Neva. Predstavitev knjige *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno* (ur. Danila Zuljan Kumar in Petra Kolenc; Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022) v okviru Festivala manjših založnikov in prevajanja *Confine Capitale*, San Pier d'Isonzo, 26.–28. 8. 2022. Povezovalc: Giuliano Velliscig.



## ● RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Redno raziskovalno delo v arhivskih, muzejskih in knjižničnih ustanovah v Gorici, Trstu ter Čedadu.

## ● PEDAGOŠKO DELO

Zgodovina historiografije. Predavanja za 3. letnik 1. stopnje študijskega programa Kulturna zgodovina na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici.

Uvod v študij zgodovine. Predavanja za 1. letnik 1. stopnje študijskega programa Kulturna zgodovina na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici.

## ● BIBLIOGRAFIJA (izbor)

BIZJAK, Matjaž, ŠILC, Jurij, SERUČNIK, Miha, MAKUC, Neva. Historična topografija Primorske (do leta 1500) : na podlagi gradiva Milka Kosa. 1. e-izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (686 str.)). Slovenska historična topografija, [https://topografija.zrc-sazu.si/sht/files/SHT-Primorska\\_web.1.o.pdf](https://topografija.zrc-sazu.si/sht/files/SHT-Primorska_web.1.o.pdf).

MAKUC, Neva. Challenges facing research on the history of formerly unified historical territories in the light of Enlightenment historiography : a case from the corner of the Habsburg hereditary territories. V: *Wiek Oświecenia*. 2022, t. 38, str. 99-

113. [https://wuw.pl/data/include/cms/Wiek\\_Oswiecenia\\_2022\\_38.pdf](https://wuw.pl/data/include/cms/Wiek_Oswiecenia_2022_38.pdf).

MAKUC, Neva (avtor). Drobci iz novogoriške predzgodbe: goriško pokopališče na Grčni med ustno tradicijo in korespondenco dr. Henrika Tume. V: *Izvestje* 19 (2022), str. 36–42.

MAKUC, Neva. Istruzione scolastica e mobilità sociale nell'Austria Interna = Il contributo delle scuole alla mobilità sociale in Austria Interiore. In: ZULJAN KUMAR, Danila (ed.), KOLENC, Petra (ed.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022. Str. 49–66, ilustr.

MAKUC, Neva. Kultura in zgodovinopisje v obmejnem prostoru = Cultura e storiografia nel territorio di confine. In: 56o ICM : Incontro Culturale Mitteleuropeo : 25-26 novembre 2021 : diversità di lingue per una cultura unificante : Dante, Ascoli e i testimoni di confine. Gorizia: Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei. <https://www.kadmos.info/56mo-convegno-icm-neva-makuc/>.

MAKUC, Neva. Kultura in zgodovinopisje v obmejnem prostoru = Cultura e storiografia nel territorio di : predavanje na 56. letnem posvetovanju ICM, Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleurope „Diversità di lingue per una cultura unificante. Dante, Ascoli e i testimoni di confine“, Sala Convegni - ex Scuola Convitto, Gorizia (ITA), 26. nov. 2021.

## BRANKO MARUŠIČ

*dr. zgodovinskih znanosti, znanstveni svetnik v pokoju*



Dr. Branko Marušič na predstavitvi knjige *Izza spominov*.

## ● BIBLIOGRAFIJA

MARUŠIČ, Branko (avtor). Solkanska pismenost. V: *1001 Solkanski časopis*, št. 110, februar 2022, str. 12-13. Dopolnjeni ponatis članka v *KolGMD* za leto 2020, str. 197–203.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Goriški rojak je učil v črnomorskem Nikolajevu, v današnjem Mikolajivu. V: *Primorski dnevnik*, 31. 3. 2022, št. 76, str. 18.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Cosa sapevano nel XIX secolo gli sloveni dei friulani e come si informavano sui friulani. V: *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. Ljubljana–Udine, ZRC Kappa Vu, 2022, str. 9–27.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Zdravstvena dejavnost na Goriškem v preteklosti. V: *Dr. Franc Marušič (1901–1965), partizanski zdravnik in družbenopolitični delavec*. Nova Gorica, Društvo invalidov Severne Primorske, 2022, str. 67–71.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Primorski fantje in moške sto let pripadniki italijanske vojske. V: *Objektiv (Dnevnik)*, 20. 9. 2022, str. 22–23.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Janez Stanovnik in Primorska. V: *Janez Stanovnik 1922–2020*. Nova Gorica, ZB za vrednote NOB, 2022, str. 6–13.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Zdravniki iz 17. in 18. stoletja, solkanski rojaki, o zdravju in o boleznih – V: *KoLGMD za leto 2023*, ( ), str. 109–115.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Dijak Štefan Lapajne o oblačilnih navadah idrijskih deklet in o idrijskem govoru (1873). V: *Izvestje 19 (2022)*, str. 13–17.

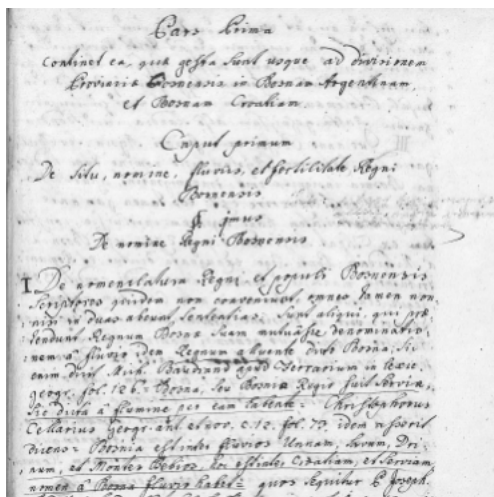
MARUŠIČ, Branko (avtor). O mejah, ki so odločale o življenju krajev in ljudi ob Soči in Nadiži. V: *Trinkov koledar 2023*, Čedad, KD Ivan Trinko, 2022, str. 39–53.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Prispevek o dopisovanju Ivana Trinka. V: *Trinkov koledar 2023*, Čedad, KD Ivan Trinko, 2022, str. 151–152.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Čas Andreja Budala (1889-1992) med Gorico, Vidmom in Trstom. V: *Literarna pokrajina Goriške*. 3. sprehod, Nova Gorica, JSKD, 2022, str. 48–55.

## VOJKO PAVLIN

dr. zgodovine, asistent z doktoratom



Maver Fajdiga: *Bosnia Seraphica seu Chronologico-Historica descriptio Provinciae Bosnae ... 1777*, p. 1. Hrani: Frančiškanski samostan Ljubljana.

## ● PROJEKTI

**Latinske in nemške kronike na Slovenskem** (raziskovalni projekt; vodja: dr. Matej Hriberšek; trajanje: 1. 9. 2020–31. 8. 2023)

Cilji projekta so: teoretične in praktične osnove za objavljanje ter znanstveno obdelavo kronik in del kronikalnega značaja; popis obstoječih kronik; dokumentiranje podatkov o nastanku kronik in njihovih avtorjev; predstavitve vsebine kronik; digitaliziranje kronik; kritična obdelava in znanstvena nadgradnja nekaterih že obdelanih kronik; priprava spletnega portala; transkribiranje, prevod in znanstvena izdaja dveh kronik; razstava o kronikah; simpozij na temo kronik. Vojko Pavlin

sodeluje pri transkripciji oziroma prevajanju pri dveh kronikah in arhivskem delu (40% zaposlitev).

## ● BIBLIOGRAFIJA

Hans in družina Kobenzl – od prebivalcev Štanjela do zemljiških gospodov. V: I Cobenzl. *Una famiglia europea tra politica, arte e diplomazia (1508–1823)*. Ured. VIDIC, Federico; STASI, Alessio. Roma, Gorizia: Lithos editrice, Archivio di Stato di Gorizia, 2022, str. 69–95.

Oporoka Magdalene Godnič iz Štanjela in družina Kobenzl. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 19 (2022), str.

Goriški grofje – v senci grofov Celjskih? V: *Družina*, 30. januarja 2022, letnik 71, št. 4, str. 23.

Izvor in vzpon grofov Goriških. *Družina*, 6. februarja 2022, letnik 71, št. 5, str. 23.

Zlato obdobje dinastije, *Družina*, 13. februarja 2022, letnik 71, št. 6, str. 23.

V primežu močnih sosedov, *Družina*, 20. februarja 2022, letnik 71, št. 7, str. 23.

Zaton grofov Goriških, *Družina*, 27. februarja 2022, letnik 71, št. 8, str. 23.

Podelitev zemljišča za svetogorsko cerkev. 11. december 1540. V: *Thesaurus memoriae*.

## ● DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Inštitut za zgodovinske študije (20% zaposlitev)

Projekt: Kulturno-zgodovinski vidiki staranja: izkušnje, reprezentacije, identitete (raziskovalni projekt; vodja: dr. Urška Bratož; trajanje: 1. 9. 2020–31. 8. 2023)

Vojko Pavlin sodeluje pri projektu z izbrano demografsko raziskavo.

Sodeloval je pri projektu „Merlin“ z opisom nekaterih goriških grajskih stavb.



## INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE (ISN)

### ŠPELA LEDINEK LOZEJ

*dr. etnologije, znanstvena sodelavka,  
docentka*



Terensko delo v planini Sleme, 25. 8. 2022  
(foto: G. Soravita).

### ● RAZISKOVALNI PROGRAM

**Dediščina na obrobjih. Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega** (vodja: doc. dr. Špela Ledinek Lozej, trajanje: 1. 1. 2019–31. 12. 2024)

Sodelavci interdisciplinarne programske skupine se posvečajo premisleku o razmerjih moči v dediščinskih procesih ter o razpiranju in preseganju nacionalnega pri ustvarjanju dediščine, predvsem pa vrednotenju in analizi manjšinskih dediščin. Raziskovalno problematiko nagovarjajo v petih tematskih sklopih: 1) dediščina na dinamičnih mejnih območjih, 2) dediščina v mobilnem svetu, 3) jezik v rabi – raba jezika, 4) živeti z dediščino in 5) dediščinjenje prostora. Špela Ledinek Lozej je v letu 2022 skupaj s sodelavkami in sodelavci analizirala manjšinske ter čezmejne dediščinske pobude na Goriškem, v Posočju, Videmski pokrajini, na Koroškem ter soorganizirala dva hodinarja (Nova Gorica, 2. 6. 2022, in Benečija, 11.–12. 9. 2022), ki sta bila spodbuda k premisleku hoje kot raziskovalne metode.

### ● PROJEKTI

**Migracije in družbene spremembe v primerjalni perspektivi: primer zahodne Slovenije po drugi svetovni vojni** (temeljni raziskovalni projekt,

vodja: prof. dr. Aleksej Kalc, trajanje: 1. 9. 2020–31. 8. 2023)

Projekt preučuje spremembe v prebivalstvu in družbeni razvoj mest na zahodnem robu Slovenije po drugi svetovni vojni ter novi razmejitev med Jugoslavijo in Italijo. Raziskava se posveča primerjavi dveh zgodovinsko in kulturno različnih stvarnosti: območja Nove Gorice, novoustanovljenega upravnega, gospodarskega in kulturnega središča slovenskega dela goriške regije, in Kopra, ki je doživel skoraj popolno zamenjavo prebivalstva in korenito etnično, družbeno ter kulturno preobrazbo. Cilj raziskave je preučiti oblikovanje oziroma preoblikovanje obravnavanih urbanih stvarnosti v luči migracijskih procesov, politik, gospodarskih, družbenih in drugih dejavnikov, ki so prispevali k oblikovanju strukturnih značilnosti in identitet obravnavanih mestnih skupnosti. Špela Ledinek Lozej je soorganizirala terenski sestanek v Novi Gorici (2. 3. 2022), pripravila vprašalnik za polstrukturirane intervjuje in izvedla dva intervjuja.

**Biografije istrskih poti: Hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov** (temeljni raziskovalni projekt, vodja: Nataša Rogelja Caf, trajanje: 1. 10. 2022–30. 9. 2025)

Poti in meje, kot tudi hoja in pisanje, so v središču predlaganega projekta. Je svet lahko prepleten in ločen obenem? Oddaljen in bližnji? Univerzalen in partikularen? Fluiden in strjen? Predlagana vprašanja naslavljam skozi manjkajoči dialog med potmi in mejami z uporabo hoje ter pisanja kot dveh vzajemno dopolnjujočih se, eksperimentalnih metod raziskovanja obmejnih prostorov. V primerjavi s hojo je pisanje manj osvetljeno, saj večkrat obvelja prepričanje, da je pisanje zadnji del sosledja korakov branje–raziskovanje–pisanje, a vendar prav slednje pogosto šele omogoča razmišljanje. Čeprav v antropologiji obstaja tradicija pisanja terenskih zapisov in dnevnikov, želimo v predlaganem projektu stopiti še korak dlje in uporabiti pisanje kot polnokrvno metodo, kot umetnost vedenja, ključno za premisek širših metodoloških in epistemoloških vprašanj, ki pripeljejo hojo in pisanje v tesno razmerje. Biograf-

ski pristop k potem nam pri tem omogoča vpogled v kompleksno prostorsko-časovno povezanost fizično-materialnih, ekonomskih, političnih, kulturnih in vsakodnevnih vidikov poti.

**Izolirani ljudje in skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem** (temeljni raziskovalni projekt, vodja: izr. prof. Dan Podjed, trajanje: 1. 10. 2022–30. 9. 2025)

V času pandemije covida-19 in drugih vzrokov fizične ali socialne izolacije v projektu razvijamo nov antropološki pristop, s katerim se sprašujemo, kaj pomeni biti izoliran. S pomočjo etnografskih raziskav v izoliranih družbenih prostorih in na zapuščenih območjih skušamo ugotoviti, kako izolacija oblikuje izkušnje izoliranosti in praznine v urbanih in podeželskih območjih med posamezniki ter skupnostmi v Sloveniji in na Hrvaškem. Poleg tega raziskujemo, kako različni načini izolacije oblikujejo izkušnje, vrednote in odnos do okolja ter prihodnosti. Glavni cilji projekta so: 1) poiskati in primerjati primere izolacije v Sloveniji in na Hrvaškem; 2) določiti vrednote in stališča v izoliranih skupnostih ter med njimi v različnih kulturnih, zgodovinskih in družbenopolitičnih kontekstih; 3) prepoznati vrste izolacije, ki obstajajo v izoliranih prostorih in zapuščenih krajinah.

V raziskovalnem smislu je glavni prispevek projekta konceptualizacija spominov, občutenj in občutkov, povezanih z izkušnjo izolacije, izoliranosti in praznine. Poleg tega želimo v projektu predstaviti in spodbujati inovativnost v izoliranih skupnostih.

**MadeInTheAlps** (aplikativni projekt, vodja na ZRC SAZU: dr. Katarina Šrimpf Vendramin, trajanje: 1. 6. 2022–30. 11. 2023)

Teritorialne blagovne znamke, katerih cilj je vzpostavitev stoodstotnih lokalnih vrednostnih verig, lahko kljub koristim za teritorialni razvoj povzročijo širjenje pobud, ki zahtevajo naložbe neučinkovitega obsega, in ovirajo sodelovanje z drugimi regijami. Skupna podoba Alp je kulturna dobrina, ki bi lahko olajšala medregionalne in čezmejne vrednostne verige. V sklopu projekta bomo zato razvili politične in upravljalvske strategije za vzpostavlanje prihodnjih pobud sodelovalnih teritorialnih blagovnih znamk. Špela Ledinek Lozej je do 30. 9. sodelovala pri zasnovi in izhodiščnem utirjenju projekta.

**AlpTextyles** (aplikativni projekt, vodja na ZRC SAZU: dr. Katarina Šrimpf Vendramin, trajanje: 1. 11. 2022–31. 10. 2025)

Tekstilne vrednostne verige potrebujejo nujno spremembo, saj so eden najbolj onesnažujočih sektorjev z ogromnim potencialom za zmanjšanje CO<sub>2</sub>. Alpe imajo bogato tekstilno dediščino s posebno estetiko in znanjem, ki temelji na vrednotah krožnosti in občutljivosti na lokalne vire (npr. volna, lan, rastline za barvanje). Projekt AlpTextyles je inovativen, saj na mizo alpskega sodelovanja prinaša relevantno, doslej zapostavljeno razpravo; ustvarja vpogled v željo potrošnikov, da se oblečejo bolj CO<sub>2</sub> nevtralnno in zaznajo podobo/pripravljenost plačati za izdelke iz Alp; gradi argumente za čezmejno sodelovanje, ki ga običajno ovirajo politike, ki spodbujajo stoodstotne lokalne/nacionalne vrednostne verige; združuje kulturno in poslovno strokovno znanje ter ustvarja kontraintuitivna medsektorska priporočila za kmetijsko, industrijsko in kulturno politiko. Partnerji v projektu AlpTextyles bodo razvili skupne rešitve, ki bodo pospešile preemestitev trajnostnih, krožnih verig vrednosti alpskega tekstila, ki so občutljive na naravne in kulturne vire, in bodo zajele željo potrošnikov po postogljičnem življenjskem slogu ter tako izboljšale čezmejno sodelovanje. Špela Ledinek Lozej je sodelovala pri finančni zasnovi in superreviziji finančno-administrativnega upravljanja.

## 🌀 PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ

Ljubljana, Atrij ZRC SAZU, 30. 9. 2022, sodelovanje v pogovoru in filmu *Ljudje in živali: delo antropologov*.

Bohinjska Bistrica, 4. 10. 2022, sodelovanje na okrogli mizi *Planinski siri* na mednarodni konferenci in letni skupščini Evropske mreže kmečkih in obrtnih sirarjev – FACE.

Gorica in Nova Gorica, 14.-22. 10. 2022, sodelovanje pri konceptualizaciji, organizaciji in izvedbi *Čezmejnega festivala transformativnih ekonomij in območnih skupnosti RETHINKABLE* ter še posebej okrogle mize *Skupna lastnina kot priložnost za prihodnost* (Nova Gorica, X center, 21. 10. 2022).

## ● DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Špela Ledinek Lozej je članica znanstvenega sveta Narodne in študijske knjižnice v Trstu, akcijske skupine 6 EUSALP, Delovne skupine Koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine, komisije za podeljevanje Murkove nagrade, Murkovega priznanja in Murkove listine ter uredniškega odbora *Goriškega letnika* in *Heriskopa*. Vodi pripravo Episkopa, vsebin ZRC SAZU za Evropsko prestolnico kulture 2025, sodeluje z Ministrstvom za kulturo RS pri pripravi vpisov na Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva in z ICOMOS pri recenziranju vlog za vpis na UNESCOve liste.

## ● PREDAVANJA IN REFERATI (izbor)

LEDINEK LOZEJ, Špela. *Planinsko sjarstvo*. Predavanje v okviru sklopa *Medkulturnost skozi želoec: medkulturna kulinarika, kulturna dediščina in inovacije na usposabljanju Okusi medkulturnosti*, 27. 5. 2022.

LEDINEK LOZEJ, Špela, ROGELJA, Nataša. *Reflections on the „caminoization“ in Slovenia: Predavanje na konferenci Religion, cultural heritage, and social change in Central-Eastern Europe*, Varšava, 4.–5. 7. 2022.

LEDINEK LOZEJ, Špela, ROGELJA, Nataša. *Heritage on the margins: Predavanje na konferenci Critical heritage studies: Central European perspectives*, Praga, Institute of Ethnology, Czech Academy of Sciences, 6.–7. 10. 2022. [http://www.eu.avcr.cz/export/sites/eu/.content/files/CHS\\_CEP\\_Prague\\_Programme.pdf](http://www.eu.avcr.cz/export/sites/eu/.content/files/CHS_CEP_Prague_Programme.pdf)

LEDINEK LOZEJ, Špela, PISK, Marjeta. *The Walk of peace: Interculturality and scalarity of the transborder cultural route*. Predavanje na 6. konferenci Združenja za kritično preučevanje dediščine (ACHS). Santiago, Čile, 4.–7. 12. 2022.

## ● PEDAGOŠKO DELO

Špela Ledinek Lozej je na Podiplomski šoli ZRC SAZU, na študijskem programu 3. stopnje *Primerjalni študij idej in kultur* (modul *Slovenske študije – tradicija in sodobnost*), nosilka predmeta *Dediščine, dediščinski procesi in prakse*.

Na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je 8. 4. 2022 predavala o zbirkah, zbirateljstvu in dediščini v manjšinskih okoljih pri vajah predmeta *Regionalne raziskave in razvoj*.

## ● MENTORSTVO

Špela Ledinek Lozej je mentorica Mancii Filak na doktorskem študiju na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ter somentorica Arianni Pischutti pri magistrski nalogi *Territori montani di confine: La gestione agrituristica delle malghe* na Univerzi v Vidmu.

## ● BIBLIOGRAFIJA (izbor)

LEDINEK LOZEJ, Špela. *Mountain pasture in Friuli (Italy): Past and present*. V: BINDI, Letizia (ur.). *Grazing communities: Pastoralism on the move and biocultural heritage frictions*. New York; Oxford: Berghahn, str. 222–240, [https://www.berghahnbooks.com/downloads/OpenAccess/BindiGrazing/9781800736672\\_OA.pdf](https://www.berghahnbooks.com/downloads/OpenAccess/BindiGrazing/9781800736672_OA.pdf).

ŽELEZNIKAR, Janja, GODINA-GOLIJ, Maja, LEDINEK LOZEJ, Špela. *Ob 90-letnici rojstva dr. Toneta Cevca - etnologa, raziskovalca in poznavalca alpskega sveta. Kamniški zbornik*. 2022, 26, str. 343–354.

LEDINEK LOZEJ, Špela. *I focolari tra l'Alta Valle della Sava e il Collio: Elementi di storia dell'architettura e della cultura abitativa tra il Mediterraneo e le Alpi = I fogolârs tra il Cjanâl de Save Disore e il Cuei: Un cjapitul de storie edilizie e de culture abitative là che il Mediterani al tocje lis Alps*. V: ZULJAN KUMAR, Danila (ur.), KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, str. 103–115.

LEDINEK LOZEJ, Špela, RAZPOTNIK VISKOVIČ, Nika. *Branding, labelling and certification : geographical and anthropological insights. Acta geographica Slovenica*. 2022, 62/2, str. 51–61, <https://ojs.zrc-sazu.si/ags/issue/view/873/398>.

## ● UREDNIŠKO DELO

LEDINEK LOZEJ, Špela (urednik). *Heriskop: razprave o dediščinjenju na obrobju*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2020-. <https://dediscina.zrc-sazu.si/sl/home/>.

LEDINEK LOZEJ, Špela (avtor, urednik). *Ukovške planine : v spomin Tonetu Cevcu (1932–2007)*. 1. izd. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, cop. 2022.

LEDINEK LOZEJ, Špela (avtor, urednik), BARTALOTH, Rudi (urednik), GLIHA KOMAC, Nataša

(urednik). *Ukovške planine*. 2. izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022.

## ● TELEVIZIJSKE IN RADIJSKE ODDAJE

ŽELEZNIKAR, Janja, HUMAR GRUDEN, Andreja. *Dr. Tone Cevc: Življenje in delo etnologa, raziskovalca in poznavalca alpskega sveta*. Produkcija Medobčinski muzej Kamnik. Strokovno sodelovanje. <https://youtu.be/WQgB9WuYAIA>

LEDINEK LOZEJ, Špela. Prispevek o razstavi *Ukovške planine* v Atriju ZRC SAZU v oddaji *Glavni Kanalske doline*, RAI Furlanija Julijska krajina, 11. 6. 2022.

LEDINEK LOZEJ, Špela. Prispevek o razstavi *Ukovške planine* v Atriju ZRC SAZU v oddaji *Mikser*, RAI - slovenski program, junij 2022.

## ● RAZSTAVE

PEČE, Miha, LEDINEK LOZEJ, Špela. *Ukovške planine: V spomin Tonetu Cevcu (1932-2007): Razstava fotografij Franceta Steleta*. Atrij ZRC SAZU, Ljubljana, 31. 5.–16. 6. 2022.

KOREN, Davorin, LEDINEK LOZEJ, Špela, TONDOLO, Maurizio. *Latte nostro = Naše mleko = Our milk: Fotografie = fotografije = photographs: Graziano Soravito*. Kulturni dom Joža Ažmana, Bohinjska Bistrica, 1.–4. 10. 2022.

LEDINEK LOZEJ, Špela, PEČE, Miha. *Ukovške planine: Razstava fotografij Franceta Steleta*. Slovensko kulturno središče Planika, Ukve, 23.–29. 10. 2022.

LEDINEK LOZEJ, Špela, PEČE, Miha. *Ukovške planine: Razstava fotografij Franceta Steleta*. Beneška palača, Naborjet, 4.–11. 11. 2022.

## KATARINA ŠRIMPF VENDRAMIN

*dr. etnologije, znanstvena sodelavka*



Terensko delo Katarine Šrampf Vendramin o plesih v Bukovici, Dom upokojeincev Nova Gorica.

preteklosti, osredinjajo na območje današnje Slovenije, hkrati pa prečkajo meje in primerjajo izsledke iz lastnega okolja z analizami vsakdanjika v zamejstvu ter tujini. Pri tem ohranjajo utrjene in vzpostavljajo nove povezave s tujimi institucijami ter poudarjajo primerjalno ter inter- in transdisciplinarno sodelovanje v programu in izven njega. Katarina Šrampf Vendramin se je v okviru programa ukvarjala z identitetnimi praksami in humorjem, kot se kaže v slovstveni folklori.

## ● RAZISKOVALNI PROGRAM

**Etnološke, antropološke in folkloristične raziskave vsakdanjika** (vodja:izr. prof. dr. Dan Podjed, obdobje trajanja: 1. 1. 2022–31. 12. 2027)

Osrednji cilj raziskovalnega programa je preučiti in predstaviti vsakdanje življenje v preteklosti in sedanjosti, hkrati pa kritično ovrednotiti osrednje etnološke, antropološke in folkloristične koncepte, da bi z njimi bolje uporabili dozdajšnja in premislili nova spoznanja ter zmogli predvideti scenarije za vsakdanje življenje in sobivanje v prihodnosti. Pri raziskovanju se sodelavci, kot že v

## ● PROJEKTI

**Tradicionalne paremiološke enote v dialogu s sodobno rabo** (temeljni raziskovalni projekt, vodja: doc. dr. Saša Babič, trajanje: 1. 9. 2020–31. 8. 2023)

Pregovorni izrazi so vrsta stalnih besednih zvez, ki se uporabljajo v vsakdanjem jeziku ter jih opredeljujejo skupnost, čas in kraj. Kratke folklorne oblike razkrivajo svetovne nazore in vrednote, navodila in prepovedi določene kulture. Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU hrani obsežno in zelo dragoceno zbirko slovenskih pregovorov, ki je nastajala več kot 50 let, vendar pa ti doslej niso bili strukturirani v skladu s sodobnimi standardi digitalnih jezikovnih virov in niso javno dostopni. Projekt vključuje dva glavna cilja: 1) vzpostavitev povezav med folkloristiko in digitalno humanistiko, kar bo bistveno povečalo temeljitost analize in spodbudilo povezovanje

folklornih gradiv z digitalnimi korpusi, hkrati pa bo obogatena tudi vsebina korpusov, ter 2) semi-otično in etnolingvistično analizo pregovorov iz arhiva ter v vsakodnevni komunikaciji za izris družbenega zemljevida stereotipov za razumevanje kulturnega okolja. Analiza bo izpostavila tudi vprašanje, ali so pregovori kot del nematerialne kulturne dediščine arhivski prežitki ali v določeni meri vztrajajo kot pragmatičen del komunikacije. Katarina Šrimpf Vendramin se pri zbiranju enot osredotoča na slovenski zahodni narodnostni prostor.

**Slovenska in estonska sodobna šolska folklor** (bilateralni projekt, vodja doc. dr. Saša Babič, trajanje: 1. 11. 2020–31. 10. 2023)

Glavni cilj projekta je analizirati in primerjati sodobno šolsko folkloro (npr. šale, uganke, rituale) ter njihovo dinamiko v dveh evropskih državah z različnima geografskima položajema in značilnostmi, podobno zgodovino in hkrati brez neposrednega stika: Estonijo in Slovenijo. Projekt bo identificiral tradicijo in transformacije folklornega gradiva, igrivost in kreativnost v (novih) oblikah ter odraz družbene realnosti, iz katere so ustvarjeni. Namen projekta je ustvariti nove dinamične primerjalne pristope tako z medkulturnega kot tudi diahronega in sinhronega vidika, ki ponuja edinstvene in unikatne vidike tako v slovenski kot v estonski folkloristiki. Rezultat tega sodelovanja bo nov metodološki okvir za primerjalne in medkulturne študije folklornih form ter na novo zbrano gradivo med otroki, ki bo dodano v arhiv obeh sodelujočih institucij.

**URB-ART: Podpiranje razvoja skupnosti preko izobraževanja v okvirih urbane umetnosti** (aplikativni projekt, vodja na ZRC SAZU: dr. Katarina Šrimpf Vendramin, trajanje: 1. 3. 2021–28. 2. 2022)

Namen projekta je podpreti nizkokvalificirane odrasle v marginaliziranih skupnostih z dejavnostmi in koncepti izobraževanja v okvirih urbane umetnosti. Tako sta socialna vključenost in opolnomočenje te ciljne skupine v središču projektnih dejavnosti ter rezultatov. Projekt temelji na spoznanjih, da ukvarjanje z umetnostjo v skupnosti nizkokvalificiranih odraslih iz marginaliziranih skupin premaga družbeno-kulturne ovire in omogoča dostop do novih družbenih skupin. V projektu tako transdisciplinarne umetniške

discipline delujejo kot komunikacijski instrumenti za medkulturni dialog in socialno integracijo. Projekt URB\_ART je med drugim tudi odgovor na krizo covid-19, ki je zavirala medkulturno izmenjavo in močno prizadela sektor kreativnega izobraževanja. Projekt z uvajanjem inovativnih oblik (digitalnega) izobraževanja, komuniciranja, sodelovanja in razširjanja znanj odgovarja na morebitne omejitve ter spremembe, ki so povezane s pandemijo.

**MadeInTheAlps** (aplikativni projekt, vodja na ZRC SAZU: dr. Katarina Šrimpf Vendramin, trajanje: 1. 6. 2022–30. 11. 2023)

Teritorialne blagovne znamke, katerih cilj je vzpostavitev stoddotnih lokalnih vrednostnih verig, lahko kljub koristim za teritorialni razvoj povzročijo širjenje pobud, ki zahtevajo naložbe neučinkovitega obsega, in ovirajo sodelovanje z drugimi regijami. Skupna podoba Alp je kulturna dobrina, ki bi lahko olajšala medregionalne in čezmejne vrednostne verige. V sklopu projekta MadeInTheAlps bomo zato razvili politične in upravljalne strategije za vzpostavljanje prihodnjih pobud sodelovalnih teritorialnih blagovnih znamk.

**AlpTextyles** (aplikativni projekt, vodja na ZRC SAZU: dr. Katarina Šrimpf Vendramin, trajanje: 1. 10. 2022–31. 10. 2025)

Tekstilne vrednostne verige potrebujejo nujno spremembo, saj so eden najbolj onesnažujočih sektorjev z ogromnim potencialom za zmanjšanje CO<sub>2</sub>. Alpe imajo bogato tekstilno dediščino s posebno estetiko in znanjem, ki temelji na vrednotah krožnosti in občutljivosti na lokalne vire (npr. volna, lan, rastline za barvanje). Projekt AlpTextyles je inovativen, saj na mizo alpskega sodelovanja prinaša relevantno, doslej zapostavljeno razpravo; ustvarja vpogled v željo potrošnikov, da se oblečejo bolj CO<sub>2</sub> nevtralno in zaznana podoba oziroma njihovo pripravljenost plačati za izdelke iz Alp; gradi argumente za čezmejno sodelovanje, ki ga običajno ovirajo politike, ki spodbujajo stoddotne lokalne/nacionalne vrednostne verige; združuje kulturno in poslovno strokovno znanje ter ustvarja kontraintuitivna medsektorska priporočila za kmetijsko, industrijsko in kulturno politiko. Partnerji v projektu AlpTextyles bodo razvili skupne rešitve, ki bodo pospešile premestitev trajnostnih, krožnih verig vrednosti

alpskega tekstila, ki so občutljive na naravne in kulturne vire, in bodo zajele željo potrošnikov po postogljičnem življenjskem slogu ter tako izboljšale čezmejno sodelovanje.

### ● DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Katarina Šrimpf Vendramin je članica uredniškega odbora strokovne revije s področja folklorne dejavnosti *Folklornik* in strokovna spremljevalka srečanj odraslih folklornih skupin na srečanjih v organizaciji Javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije.

Strokovno sodeluje s folklornimi skupinami po Sloveniji, v zadnjih letih še posebej intenzivno s skupinami na Goriškem (Folklorna skupina Gartrož, Folklorna skupina Razor Tolmin, Folklorna skupina Dolenja Trebuša), ter drugimi akterji s področja interpretacije kulturne dediščine.

### ● MENTORSTVO

Katarina Šrimpf Vendramin je mentorica Mancij Perko na dvopredmetnem magistrskem študiju na Oddelku za slavistiko in zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

### ● BIBLIOGRAFIJA (izbor)

TURK NISKAČ, Barbara (avtor), ŠRIMPF VENDRAMIN, Katarina (avtor). Play and folklore in children's peer cultures. *Folklore*. [Printed ed.]. 2022, vol. 86, str. 33–58. [https://www.folklore.ee/folklore/vol86/turk\\_srimpf.pdf](https://www.folklore.ee/folklore/vol86/turk_srimpf.pdf).

ŠRIMPF VENDRAMIN, Katarina (avtor), POLAJNAR HORVAT, Katarina (avtor). Nastajanje popotrošniških tekstilnih odpadkov v Sloveniji. V: PODJED, Dan (ur.), et al. *Nevidno življenje odpadkov*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2022, str. 53–72. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/1983/8162/1553-1>.

ŠRIMPF VENDRAMIN, Katarina (avtor). Imposizioni, tabù e raccomandazioni alimentari nel periodo della gravidanza, del parto e della prima infanzia nel Goriziano e altrove = Precets, tabùs e raccomandazioni su la mangjative intal timp de gravidance, dal part e de prime infanzie intal Gurizan e plui innà. V: ZULJAN KUMAR, Danila (ur.), KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022, str. 87–102.

ŠRIMPF VENDRAMIN, Katarina (avtor). Ženska kot objekt mode - oblačilna kultura Brik iz zapiskov Orlove terenske ekipe. V: *Izvestje* 19 (2022), str. 53–59.





## INŠTITUT ZA KULTURNO ZGODOVINO (IKZ)

### PETRA TESTEN KOREN

*dr. zgodovine, znanstvena sodelavka*



Ženske in povojna tranzicija (delavnica v okviru projekta EIRENE).

### PROJEKTI

**Književna republika Borisa Pahorja** (Raziskovalni projekt ARRS, evidenčna št. J6-4619, vodja: dr. Urška Perenič, trajanje: 1. 10. 2022–30. 9. 2025)

Projekt bo kot prvi na Slovenskem in širše preučil vprašanje tekstne konstrukcije avtobiografskega jaza ob upoštevanju celotnega opusa slovenskega tržaškega pisatelja. Opus enakovredno vključuje tudi celotno predpuščino/zapuščino, ki jo je v zadnjem desetletju pridobivala Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Med pomembnimi vzporednimi cilji projekta gre izpostaviti uporabo novih informacijskih tehnologij digitalnega kartiranja, s katero se bo analizirala in predstavila pisemska republika pisatelja s poudarkom na njegovi odprtosti v večkulturne personalne in institucionalne mreže ter v časovno-prostorskih razsežnostih. Gre za panoramo 20. stoletja v miniaturi s poudarkom na drugi polovici stoletja, ki povezuje zamejstvo z matiko ter avdienco po vsej Evropi, v obeh Amerikah, Kanadi in Avstraliji.

**Materinstvo in reproduktivna politika v 19. in 20. stoletju** (Raziskovalni projekt ARRS, evidenčna št. J6-4602, vodja: dr. Ana Cergol Paradiž, trajanje: 1. 10. 2022–30. 9. 2025)

Projekt bo v zgodovinski perspektivi naslovil tematiko materinstva in analiziral razvoj

različnih, med seboj tesno prepletenih in prekrivajočih se vsebin, ki jih je mogoče umestiti v polje koncepta »reproduktivne politike«. S pogledom na obdobje od začetka 19. stoletja do konca 20. stoletja, ki na tem področju beleži revolucionarne spremembe, bo celostno naslovil predvsem tematike materinstva (a), abortusa (b), kontracepcije (c) in evgenike (d) ter tudi tematiko neplodnosti (e). Geografsko se bo osredotočal na ozemlje današnje Slovenije, vendar bo obravnavane fenomene poskušal razumeti tudi v transnacionalni perspektivi. Osvetlil bo javne in zasebne vidike reproduktivnih problematik, tako da bo analiziral institucionalni razvoj, diskurz, spreminjajočo se zakonodajo ter družbene norme in kulturne reprezentacije v povezavi reproduktivnimi vprašanji in materinstvom na eni strani ter zasebne strategije posameznikov in posameznic, ki so bili vpeti v reproduktivne prakse, na drugi.

**InTaVia - In/Tangible European Heritage. Visual Analysis, Curation & Communication**, vodja: Florian Windhager in Eva Mayr, trajanje: 1. 11. 2020–1. 11. 2023.

Osrednji namen projekta InTaVia je razviti informacijski portal, ki bo povezoval, vizualno analiziral in omogočil komunikacijo snovne in nesnovne evropske kulturne dediščine ter jo ponudil za uporabo raziskovalcem, pedagogom, novinarjem, zaposlenim v turizmu, (kreativni) industriji in institucijah, ki se ukvarjajo z dediščino. ZRC SAZU je eden od devetih mednarodnih partnerjev, ki sodelujejo v projektu. Petra Testen Koren je sodelovala pri diseminaciji rezultatov (Newsleter). <https://intavia.eu/>

**Projekt EIRENE - Post-war transitions in gendered perspective: the case of the North-Eastern Adriatic region** (ERC Advanced grant projekt, vodja: Marta Verginella, trajanje: 1. 12. 2017–1. 12. 2022)

Project EIRENE je zasnovan z namenom, da se na novo razmislijo povojne tranzicije 20. stoletja z upoštevanjem spolne perspektive na območju severovzhodnega Jadrana. Petra Testen Koren je skupaj s sodelavko Ano Cergol Paradiž

pripravlila prispevek za delavnico v Padovi, in sicer študijo z naslovom *Slovene servants in Italian towns, 19th-20th century*, ki bo objavljena v monografiji *West meets East* v okviru ene izmed evropskih založb. Pisala je tudi študijo o tekstilnih delavkah v Komnu, ki bo objavljena v eni izmed monografij projekta ERC (CEU Press), ki naslavlja delovni sklop »delo«. <https://project-eirene.eu/>

## ● DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Petra Testen Koren je glavna urednica in članica ožjega uredniškega odbora *Novega Slovenskega biografskega leksikona* ter članica uredniškega odbora znanstvene revije *Retrospektive*. Je sourednica zbirke *Življenja in dela* na Inštitutu za kulturno zgodovino.

## ● PREDAVANJA IN REFERATI

CERGOL PARADIŽ, Ana, TESTEN KOREN, Petra. *Slovene servants in Italian towns, 19th-20th century : contribution to the writing workshop West meets East: mobility of people, exchange of knowledge: female migration in Europe from the sixteenth to the twenty-first century*, Padova, Università degli Studi di Padova (on-line), 23.–24. 6. 2022.

## ● BIBLIOGRAFIJA

CERGOL PARADIŽ, Ana, TESTEN KOREN, Petra. *Slovenske priseljence v Trstu : vprašanje identitete ob ljudskem štetju 1910. Dve domovini : razprave o izseljenstvu*. [Tiskana izd.]. 2022, [št.] 55, str. 151–171, tabele, graf.

TESTEN KOREN, Petra, CERGOL PARADIŽ, Ana. *The excluded amongst the excluded? : Trst/Trieste and (Slovene) servants after the First World War. Acta Histriae*. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 29, št. 4, str. 887–920, ilustr.

TESTEN KOREN, Petra. *Le dikle della Benecia nelle città italiane e gli echi post-bellici del loro lavoro nel Matajur (1950–1973) = lis dikle de Sclavanie intes citâts talianis e i rivocs dal lôr lavôr intal Matajur (1950–1973)*. V: ZULJAN KUMAR, Danila (ur.), KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022. Str. 67–86, ilustr.

TESTEN KOREN, Petra. *L'infanzia e la giovinezza della poetessa e scrittrice Pavlina Pajk (1854–1901), nata Doljak, negli anni '60 e '70 del XIX secolo nel Goriziano = la infanzie e la zoven-tût da la poetesse e scrittore Pavlina Pajk (1854–1901), nassude Doljak, vie pai agns '60 e '70 dal secul XIX intal Gurizan*. V: ZULJAN KUMAR, Danila (ur.), KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022. Str. 145–158, ilustr.

TESTEN KOREN, Petra, KOREN, Tadej. *Večni krogotok življenja - ob reki, ki ni nikoli ista*. V: PUST, Borut. *Ob reki*. Maribor: Litera, 2021. Str. 165-170. Knjižna zbirka Litera.

CERGOL PARADIŽ, Ana, RENKO, Manca G., HVALA, Tea, JERANT, Jasmina, PUR, Katja, REPAR, Urška, SELIŠNIK, Irena, STRLE, Urška, TESTEN KOREN, Petra, VODOPIVEC, Nina, HVALA, Tea (urednik, avtor dodatnega besedila). *Po svoji poti : 25 izletov po zgodovini žensk = A path of their own : 25 excursions into women's history*. 1. izd. Ljubljana: Društvo za promocijo žensk v kulturi - Mesto žensk = Association for the Promotion of Women in Culture - City of Women, 2021. 141 str., ilustr.

CERGOL PARADIŽ, Ana, RENKO, Manca G., HVALA, Tea, JERANT, Jasmina, PUR, Katja, REPAR, Urška, SELIŠNIK, Irena, STRLE, Urška, TESTEN KOREN, Petra, VODOPIVEC, Nina, HVALA, Tea (urednik, avtor dodatnega besedila). *Po svoji poti : 25 izletov po zgodovini žensk = A path of their own : 25 excursions into women's history*. 1. ponatis. Ljubljana: Društvo za promocijo žensk v kulturi - Mesto žensk = Association for the Promotion of Women in Culture - City of Women, 2021. 141 str., ilustr.

## ● Razstava

FAKIN BAJEC, Jasna, UMEK, Marija, TESTEN KOREN, Petra. *Žensko delo v Konfekciji Komen: razstava ob 50-letnici Knjižnice Komen*, 21. junij 2022.



## INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA (ISJ FR)

**DANILO ZULJAN KUMAR**

*dr. jezikoslovnih znanosti, izr. prof.*



Danila Zuljan Kumar na predstavitvi publikacij sodelavk ZRC SAZU, RPNG v Gorici.

### ● RAZISKOVALNI PROGRAM

**Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju (vodja: dr. Kozma Ahačič, obdobje trajanja: 1. 1. 2022–31. 12. 2027)**

V okviru programa je bila izdana znanstvena monografija z naslovom *Skladnja nadiškega in briškega narečja*, ki predstavlja model analize skladenjskih vprašanj slovenskega narečnega jezika. Osnovni cilj monografije je bil na primeru nadiškega in briškega narečja predstaviti izbrana poglavja iz skladenjske problematike slovenskih narečij. Za analizo sta bili izbrani dve obrobni slovenski narečji, ki sta zanimivi tudi zato, ker izhajata iz iste narečne osnove in danes pripadata isti narečni skupini, ozemlji, na katerih se govorita, pa sta bili velik del zgodovine v različnih politično-upravnih okvirih. Zato je bil namen monografije poleg kontrastivne primerjave izbranih skladenjskih vprašanj obravnavanih narečij s slovenskim knjižnim jezikom tudi kontrastivna primerjava med narečjema samima.

### ● PROJEKTI

**i-SLA – Interaktivni atlas slovenskih narečij (vodja: dr. Jožica Škofic, obdobje trajanja: 1. 9. 2020–31. 8. 2023)**

Projekt temelji na enem od ustanovnih znanstvenoraziskovalnih projektov Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, tj. na Slovenskem lingvističnem atlasu (SLA), ki vsebuje skoraj 3000 leksičnih in t. i. gramatičnih (glasoslovnih in oblikoslovnih) vprašanj. Že zapisano in digitalizirano gradivo (okrog 600 zvezkov in skoraj 900.000 listkov) raziskovalna skupina dopolnjuje z manjkajočimi zapisi (okrog 40–50 krajevnih govorov iz mreže 417 krajev v Sloveniji in zunaj nje) ter ob tem ureja tudi fonoteko terenskih posnetkov. V okviru projekta je Danila Zuljan Kumar za objavo pripravila 14 komentarjev in kart s pomenskega polja kmečko orodje ter pregledala 14 komentarjev in kart drugih sodelavcev.

### ● PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ

Predstavitve knjige ZULJAN KUMAR, Danila, *Skladnja nadiškega in briškega narečja*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC v prostorih Rp ZRC SAZU v Novi Gorici, 26. 5. 2022.

Predstavitve knjige ZULJAN KUMAR, Danila, KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022:

E' storia, Sala Dora Bassi, Gorica, 29. 5. 2022 (skupaj z Giorgiom Cadorinijem in Alessandro Kersevan),

Festival malih založnikov in prevajalcev (Festival di piccola editoria e traduzione), Špeter na Goriškem (San Pier d'Isenzo), 28. 8. 2022 (skupaj z Nevo Makuc in Giulianom Veliscigom),

Knjigarna Tarantola Videm, 5. 10. 2022 (skupaj z Giorgiom Cadorinijem).

Organizacija okrogle mize z naslovom *Medjezikovno posredovanje: onstran meja mojega jezika in mojega sveta z gosti Matejko Grgič (FF UL, SLO-RI), Miho Obitom (Novi Matajur), Ano Toroš (UNG), RP Nova Gorica, 26. 5. 2022.*

### ● DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Danila Zuljan Kumar sodeluje v slovensko-italijanski skupini za vpis pokrajine Brda na Unescov

seznam svetovne kulturne dediščine, v nadzornem odboru Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Občine Brda, v odboru za pripravo *Gradnikovih večerov in Škrabčevih dnevov*. Skupaj s Heleno Dobrovoljc je uredila zbornik *Škrabčevi dnevi 12* (v pripravi na tisk).

### 🗨️ PREDAVANJA IN REFERATI

ZULJAN KUMAR, Danila. Deležje in deležijski polstavek v terskem narečju slovenščine. *Slovenski dialektološki posvet, Ramovšev teden, 20. - 23. september 2022, Ljubljana*.

### 🎓 PEDAGOŠKO DELO

Nosilstvo pri predmetih Sociolingvistika, Dialektologija in Besediloslovje na do- in podiplomskem programu Slovenistika na Univerzi v Novi Gorici.

Nosilstvo pri predmetu Uvod v jezikoslovje na dodiplomskih študijskih programih Slovenistika ter Medkulturno posredovanje na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem.

### 👤 MENTORSTVO

Danila Zuljan Kumar je somentorica doktorskandki Lari Pižent na Fakulteti za uporabne družbene študije.

### 📖 BIBLIOGRAFIJA

ZULJAN KUMAR, Danila, LEGAN RAVNIKAR, Andreja (urednik). *Skladnja nadiškega in briškega narečja*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2022, 201 str., ilustr. Zbirka *Linguistica & philologica*, 42.

ZULJAN KUMAR, Danila. Pripovedi o hudiču in štrijah v terskem narečju = *Racconti del diavolo e delle streghe nel dialetto sloveno delle Valli del Torre*. *Annales : anali za istrske in mediteranske študije. Series historia et sociologia.* 2022, letn. 32, št. 1, str. 75–88.

ZULJAN KUMAR, Danila. Change in the discursive practices of bilingual speakers after moving to a monolingual environment = *Sprememba diskurzivnih praks dvojezičnih govorcev po preselitvi v enojezično okolje*. *Razprave in gradivo : revija za narodnostna vprašanja*. [Tiskana izd.]. 2022, št. 88, str. 67–85.

ZULJAN KUMAR, Danila. Strategies for establishing discourse coherence. The case of Slovene dialectal discourse. *Dialectologia et Geolinguistica*, Vol. 20, n. 1, str. 51–68.

ZULJAN KUMAR, Danila. Kletvice in psovke kot tabu in omiljeni tabu izrazi v briškem narečju. V: TODOROVIĆ, Suzana (ur.), BALOH, Barbara (ur.). *Kontaktna dialektologija na območju med Alpami in Jadranom : v spomin akademiku Goranu Filipiju*. 1. izd. Koper: Libris, 2022, str. 259–272.

ZULJAN KUMAR, Danila. Tipologija pomen-skih prenosov v slovenskih narečjih : (z ozirom predvsem na zahodna slovenska narečja). V: JESSENŠEK, Marko (ur.). *Narečno besedje slovenskega jezika : v spomin na akademikinjo Zinko Zorko*. Maribor: Univerza na Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 186–197, 282, 287. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 148.

ZULJAN KUMAR, Danila. I dialetti sloveni lun-go il confine linguistico slavo-romanzo = I dialetti slovens fevelâts dilunc dal confin linguistic sloven-romanç. V: ZULJAN KUMAR, Danila (ur.), KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022. Str. 29–47.

ZULJAN KUMAR, Danila (avtor). Ivana, torka in štrija v terskem bajeslovnem izročilu. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 19 (2022), str.

ZULJAN KUMAR, Danila, KOLENC, Petra. Introduzione. V: ZULJAN KUMAR, Danila (ur.), KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022. Str. 5-8.

### 🗨️ Uredniško delo

ZULJAN KUMAR, Danila, KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022.

ZULJAN KUMAR, Danila (urednik), JAKOP, Tjaša (urednik), ŠKOFIC, Jožica (urednik), KENDA-JEŽ, Karmen (urednik). *4. Slovenski dialektološki posvet : povzetki : Ramovšev teden, 20. - 23. september 2022, Ljubljana*. [Ljubljana: ZRC SAZU: Filozofska fakulteta], 2022.

Poročilo o delu sestavila Petra Kolenc.

**Sodelavke in sodelavca ZRC SAZU, Raziskovalne postaje Nova Gorica:**

**znanstvene sodelavke in sodelavec:**

doc. dr. Jasna Fakin Bajec – Inštitut za kulturne in spominske študije (tel. 05 335 73 25), vodja RP NG

doc. dr. Špela Ledinek Lozej – Inštitut za slovensko narodopisje (tel. 05 335 73 22)

doc. dr. Danila Zuljan Kumar – Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša (tel. 05 335 73 21),

dr. Neva Makuc – Zgodovinski inštitut Milka Kosa (tel. 05 335 73 24)

dr. Vojko Pavlin – Zgodovinski inštitut Milka Kosa

dr. Katarina Šrimepf Vendramin – Inštitut za slovensko narodopisje (tel. 05 335 73 20)

dr. Petra Testen Koren – Inštitut za kulturno zgodovino (tel. 05 335 73 23)

**višja strokovna sodelavka:**

dr. Petra Kolenc – Zgodovinski inštitut Milka Kosa (tel. 05 335 73 26)

prof. dr. Branko Marušič, znanstveni svetnik v pokojju

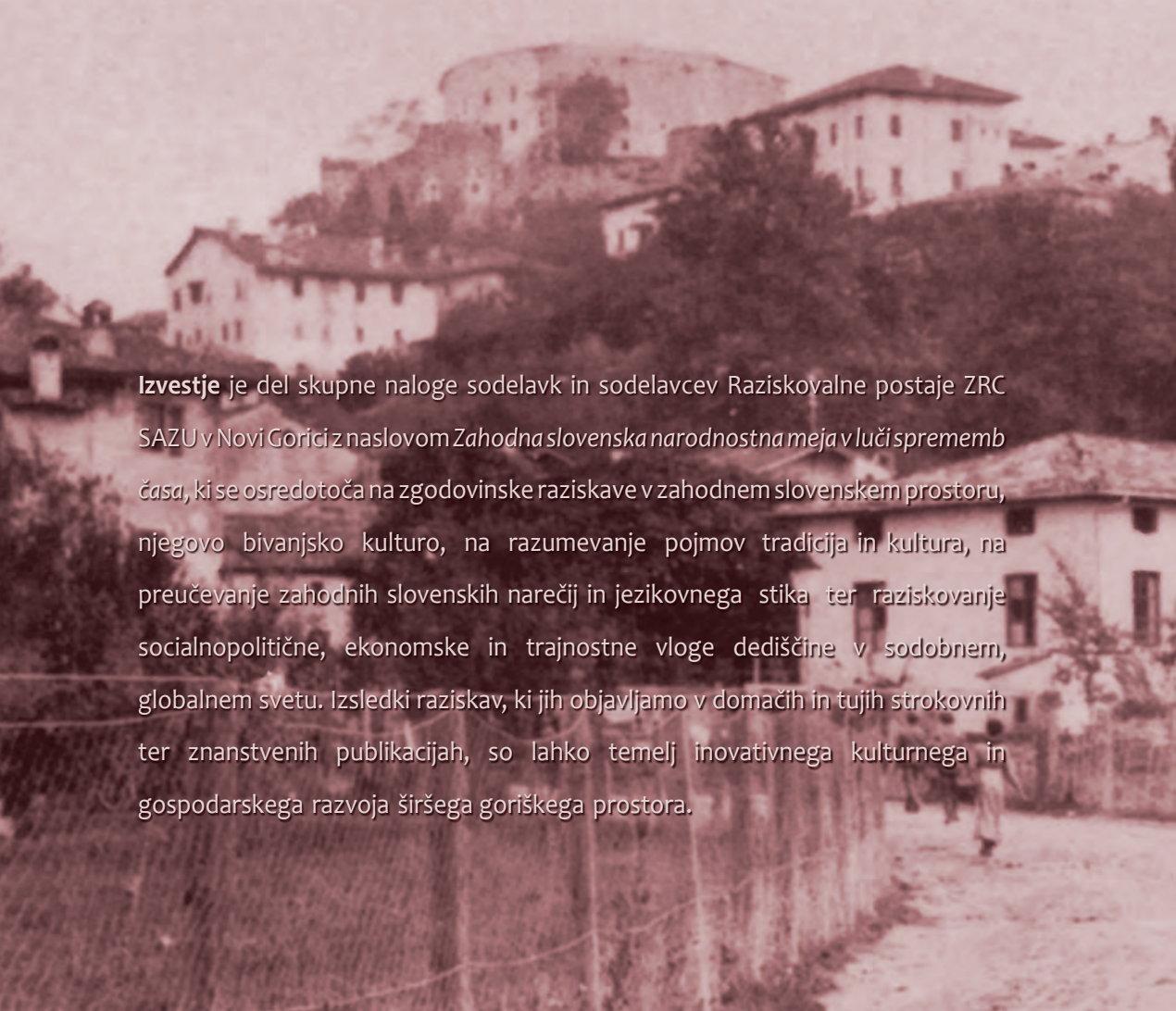
Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica z arhivom in knjižnico dr. Henrika Tume:

Delpinova 12, 5000 Nova Gorica, tel.: 05 335 73 26

Spletna stran: <http://rpng.zrc-sazu.si>

Izvestje je del projekta Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa, ki ga sofinancira Mestna občina Nova Gorica.





**Izvestje** je del skupne naloge sodelavk in sodelavcev Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici z naslovom *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa*, ki se osredotoča na zgodovinske raziskave v zahodnem slovenskem prostoru, njegovo bivanjsko kulturo, na razumevanje pojmov tradicija in kultura, na preučevanje zahodnih slovenskih narečij in jezikovnega stika ter raziskovanje socialnopolitične, ekonomske in trajnostne vloge dediščine v sodobnem, globalnem svetu. Izsledki raziskav, ki jih objavljamo v domačih in tujih strokovnih ter znanstvenih publikacijah, so lahko temelj inovativnega kulturnega in gospodarskega razvoja širšega goriškega prostora.



**ZRC SAZU**  
Založba

**VSEBINA** • Uvodnik (Katja Mihurko Poniž) • **VOJKO PAVLIN** Oporoka Magdalene Godnič iz Štanjela in družina Kobenzl • **ROBERT DEVETAK** »Mati revežev«: drobci iz javnega delovanja Angjoline Ritter von Záhony • **BRANKO MARUŠIČ** Dijak Štefan Lapajne o oblačilnih navadah idrijskih deklet in idrijskem govoru (1873) • **DANILO ZULJAN KUMAR** Ivana, torka in štrija v terskem bajeslovnem izročilu • **PETRA TESTEN KOREN** Goriške perice pred prvo svetovno vojno • **PETRA KOLENC** Fragmenti o uršulinkah na Goriškem: med izobraževanjem deklet in posedovanjem kolonske zemlje na Blančah • **NEVA MAKUC** Drobci iz novogoriške predzgodbe: goriško pokopališče na Grčni med ustno tradicijo in korespondenco dr. Henrika Tume • **BARBARA ŠATEJ** Kratke biografije izbranih goriških Slovenk iz naše polpretekle zgodovine • **KATJA MIHURKO PONIŽ** Pisma Primork v elektronski zbirki PISMA • **KATARINA ŠRIMPF VENDRAMIN** Ženska kot objekt mode – oblačilna kultura Brik iz zapiskov Orlove terenske ekipe • **ŠPELA LEDINEK LOZEJ** Kuhinja – ženski prostor? Predstave o kuhinji in kuhinjske prakse v 20. stoletju v Vipavski dolini • **JASNA FAKIN BAJEC** Pogled starejših Novogoričank na nesnovno kulturno dediščino Nove Gorice • **Poročilo o delu sodelavk in sodelavcev ZRC SAZU**, Raziskovalne postaje v Novi Gorici od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022